

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Derky a soudců JUDr. Ivy Horákové a JUDr. Radima Novotného v právní věci

žalobce: Brenntag CR, s. r. o., IČO 49613464
sídlem Mezi úvozy 1850/1, 193 00 Praha 9
zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

proti

žalovaným: 1. Andriy Koshelyuk, [datum narození]
bytem [adresa], Ukrajina
2. [jméno] [příjmení], [datum narození]
bytem [adresa], Ukrajina
3. [jméno] [příjmení], [datum narození]
bytem [adresa], Ukrajina
všichni žalovaní zastoupeni opatrovníci [příjmení] [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

o zaplacení náhrady škody 58 857,05 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaných proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. listopadu 2022, č. j. 76 Cm 5/2021-124

takto:

- I. Z bodu I. výroku rozsudku se vypouštějí slova, „k rukám právního zástupce žalobce“, jinak se rozsudek potvrzuje.
- II. Žalovaní jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení 9 099,20 Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu ze dne 2. 12. 2020 podaným ke Krajskému soudu v Praze (dále jen, „soud“ nebo, „soud prvního stupně“) domáhal proti žalovaným náhrady škody podle § 99 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona ve výši 58 857,05 Kč s příslušenstvím. Žaloba byla odůvodněna tím, že žalovaní byli členy představenstva dlužníka ČKD Kutná Hora, a. s., IČO 00508055 (dále též, „dlužník“ nebo, „Společnost“). První žalovaný byl členem představenstva dlužníka od 2. 12. 2016 do 17. 9. 2018 (z toho jeho předsedou od 9. 12. 2016 do 29. 6. 2017 a opět od 27. 7. 2017 do 17. 9. 2018). Druhý žalovaný byl členem představenstva dlužníka od 2. 12. 2016 do 17. 9. 2018 členem (z toho jeho místopředsedou od 9. 12. 2016 do 29. 6. 2017 a opět od 27. 7. 2017 do 17. 9. 2018). Třetí žalovaný byl členem představenstva dlužníka od 30. 6. 2012 do 17. 9. 2018. Všichni žalovaní byli podle § 192 odst. 1 obchodního zákoníku a od 1. 1. 2014 podle § 435 odst. 2 a 4 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen, „ZOK“) osobami odpovědnými za obchodní vedení dlužníka a za řádné vedení jeho účetnictví. Elektronickým platebním rozkazem Okresního soudu v Kutné Hoře č. j. EPR 236913/2018-6 ze dne 19. 10. 2018 bylo dlužníku uloženo zaplatit žalobci částku ve výši 52 998 Kč z titulu neuhrazené kupní ceny dodaného zboží spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně z dlužné částky od 21. 7. 2018 do zaplacení, náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1 200 Kč a náhradu nákladů soudního řízení 14 897,60 Kč. Elektronický platební rozkaz nabyt právní moci dne 6. 11. 2018.

2. Žalobce žalovaným vytýkal, že v rozporu se svými zákonem stanovenými povinnostmi nepodali za dlužníka insolvenční návrh, ačkoli dlužník byl nejpozději k 31. 12. 2017 v úpadku ve formě platební neschopnosti podle § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona. Od 1. 10. 2017 byl dlužník po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti v prodlení s úhradou 40 splatných závazků vůči 22 různým věřitelům v úhrnné výši 4 016 793,96 Kč, tedy více než osm měsíců před datem 11. 6. 2018, kdy dlužník objednal u žalobce zboží. Teprve na základě insolvenčního návrhu ze dne 27. 11. 2018 Krajský soud v Praze usnesením č. j. KSPH 61 INS 18526/2018 ze dne 6. 12. 2018 zjistil úpadek dlužníka a usnesením č. j. KSPH 61 INS 18526/2018 ze dne 12. 4. 2019 povolil jeho reorganizaci. Usnesením č. j. KSPH 61 INS 18526/2018 -297 ze dne 24. 6. 2020 soud schválil reorganizační plán, podle něhož žalobce na vrub své pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení dlužníka pod P21 a zjištěné v celkové výši 70 912,05 Kč obdrží částku 12 055 Kč, ve zbývajícím rozsahu, tj. v částce 58 857,05 Kč, nebude pohledávka v insolvenčním řízení uspokojena, což je škoda ve smyslu § 99 odst. 2 insolvenčního zákona. Pokud by žalovaní podali insolvenční návrh vůči dlužníku bez zbytečného odkladu, k datu objednávky zboží by již byl zjištěn úpadek dlužníka a žalobce by dlužníku žádné zboží nedodal, případně jen při platbě předem. Žalobce tvrdil vznik škody nejpozději dnem podání insolvenčního návrhu a odkázal na závěry usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2356/2016 ze dne 26. 7. 2016. Žalobce podal žalobu před skončením insolvenčního řízení dlužníka, aby zabránil promlčení nároku na náhradu škody.

3. Soud rozhodl elektronickým platebním rozkazem č. j. 76 Cm 5/2021-25 ze dne 30. 3. 2021, proti kterému podal třetí žalovaný včasný odpor. V odporu namítl, že nebylo možné ovlivnit jednání dlužníka s ohledem na to, že na základě smlouvy o převodu akcií ze dne 13. 9. 2018 došlo ke změně ve vlastnické struktuře dlužníka, kdy 100 % akcií nabyla společnost H IRS B.V., reg. č. 24338244, se sídlem 3011WG Rotterdam, Wijnhaven 3 D, Nizozemské království, která odvolala všechny členy představenstva a dozorčí rady rozhodnutím jediného akcionáře č. NZ 196/ 2018, a

žalovaní proto nejpozději dne 13. 9. 2018 ztratili vliv na fungování dlužníka. Současně dlužník ničeho proti způsobu výkonu funkce žalovaných nenamítal. Ze strany žalovaných nedošlo k porušení péče řádného hospodáře. Třetí žalovaný zpochybnil pravdivost údajů o závazcích dlužníka uvedených v seznamu závazků v rámci insolvenčního řízení a učinil sporným, že by na základě seznamu závazků bylo možno usuzovat na vznik úpadku dlužníka ke konci roku 2017.

4. Usnesením ze dne 23. 5. 2022 na č. l. 111 soud ustanovil žalovaným opatrovnici [příjmení] [jméno] [příjmení], advokátku, a to z důvodu, že se žalovaným nepodařilo doručit soudní písemnosti s ohledem na stanné právo na území xanon -297 z důvodu ozbrojené agrese Ruské federace.

5. Soud v rozsudku ze dne 15. 11. 2022 v bodu I. výroku uložil žalovaným povinnost společně a nerozdílně zaplatit žalobci náhradu škody 58 857,05 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z uvedené částky od 26. 10. 2020 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce. V bodu II. výroku uložil žalovaným povinnost společně a nerozdílně zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení 36 295,50 Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci rozsudku.

6. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že dlužník dne 11. 6. 2018 objednal u žalobce zboží v hodnotě 52 998 Kč a žalobce na základě šetření v registrech nezjistil, že by vůči dlužníku bylo zahájeno insolvenční řízení. Žalobce dlužníku zboží dodal dne 3. 7. 2018. Dlužník za zboží nezaplatil, proto se žalobce svého nároku domáhal soudně a Okresní soud v Kutné Hoře uložil dlužníku elektronickým platebním rozkazem č. j. EPR 236913 2018 ze dne 19. 10. 2018 povinnost uhradit žalobci částku 52 998 Kč za dodané zboží a náklady 1 200 Kč. K 17. 9. 2018 byli žalovaní odvoláni z funkce členů představenstva.

7. Usnesením č. j. KSPH 61 INS 18526/2018 ze dne 6. 12. 2018 byl zjištěn úpadek dlužníka. Žalobce přihlásil svou pohledávku v celkové výši 70 912,05 Kč, která mu byla pravomocně přiznána Okresním soudem v Kutné Hoře, a tato výše byla též zjištěna v insolvenčním řízení. Byla povolena reorganizace.

8. Soud měl za prokázané, že dlužník měl splatné závazky již od roku 2015, přičemž v průběhu let 2016 a 2017 suma splatných závazků narůstala. Soud dovodil, že s ohledem na dlouhodobý a nepřetržitý výkon funkce ve společnosti dlužníka žalovaní museli znát finanční situaci dlužníka, když jejich povinností v rámci obchodního vedení bylo mimo jiné předkládat valné hromadě dlužníka ke schválení účetní závěrky. Žalovaným muselo být známo už na počátku jejich funkčního období, nejpozději při předložení účetní závěrky za rok 2016 valné hromadě ke schválení, že dlužník má více věřitelů s více závazky po splatnosti, čímž byla naplněna definice úpadku uvedená v § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona. Žalovaní měli povinnost podat insolvenční návrh na dlužníka bez zbytečného odkladu (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 2484/2012 ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 33 Cdo 3460/2019 ze dne 31. 3. 2020), tj. nejpozději v létě roku 2017. Pokud by žalovaní podali insolvenční návrh na dlužníka bez zbytečného odkladu, žalobce by v době mezi objednáním zboží dlužníkem dne 11. 6. 2018 a dodáním zboží 3. 7. 2018 zjistil, že vůči dlužníku je vedeno insolvenční řízení a, zboží by dlužníku buď nedodal, nebo by požadoval platbu zboží předem. V takovém případě by pohledávka ani následná škoda žalobci nevznikla (žalobce měl být dle reorganizačního plánu uspokojen pouze v rozsahu 12 055 Kč místo částky 70 912,05 Kč).

9. Soud dovodil, že žalovaní byli oprávněni za dlužníka jednat do 13. 9. 2018 a současně kvalifikovaně nezpochybnili existenci závazků dlužníka uvedených v seznamu závazků ze dne 10. 6. 2018 ani existenci úpadku dlužníka již v roce 2016 a 2017. Žaloba není předčasná, neboť s odkazem na konstantní judikaturu Nejvyššího soudu je nejzazším dnem vzniku škody ve smyslu § 99 odst. 2 insolvenčního zákona den podání insolvenčního návrhu (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5595/2017 ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 29 Cdo 1765/2019 ze dne 31. 3. 2021).

10. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Žalobci v důsledku porušení povinností ze strany žalovaných podat za dlužníka insolvenční návrh vznikla škoda a žalovaní jsou za tuto škodu odpovědní dle § 99 odst. 1 insolvenčního zákona. Soud proto žalobě vyhověl a uložil žalovaným zaplatit žalobci náhradu škody v žalované výši. O náhradě nákladů řízení rozhodl ve prospěch úspěšného žalobce dle § 142 odst. 1 o. s. ř.

11. Žalovaní prostřednictvím své opatrovnice napadli rozsudek včas podaným odvoláním, ve kterém navrhli rozhodnutí zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolání odůvodnili tím, že současné představenstvo dlužníka nevytklo způsob výkonu činnosti žalovaných jako bývalých statutárních orgánů dlužníka a současně v řízení nebylo prokázáno, že by insolvenční návrh na dlužníka bylo nutno podat nejpozději v létě 2017. Soud nesprávně právně posoudil věc s ohledem na jazykový výklad § 99 odst. 2 insolvenčního zákona, protože náhradu škody lze určit až poté, co věřitel obdrží plnění na pohledávku.

12. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalovaných odkázal na závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5291/2015 ze dne 15. 6. 2017 (R 153/2018) a dovodil povinnost statutárních orgánů podat insolvenční návrh bez ohledu na to, zda úpadek nastal již dříve a kdo jej zapříčinil. Vyvratitelná domněnka úpadku dlužníka (§ 3 odst. 2 insolvenčního zákona) platí i pro případ odpovědnosti za úpadek dlužníka a odpovědnosti za škodu či jinou újmu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh v souladu s § 98 a § 99 insolvenčního zákona (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 ICdo 14/2012). Žalobce odkázal na seznam závazků k 1. 10. 2017, jehož úplnost a správnost dlužník potvrdil, podle něhož byl dlužník v prodlení s platbou závazků v celkové výši 4 016 793,96 Kč. Příčinná souvislost mezi porušením povinnosti podat insolvenční návrh a vzniklou škodou se presumuje, proto bylo na žalovaných, aby prokázali nedostatek příčinné souvislosti v souladu se závěry usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4462/2017. Nárok na náhradu škody není předčasný, protože v souladu s § 348 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona byl schválen reorganizační plán usnesením ze dne 24. 6. 2020 na čísle dokumentu (č. d.) B [číslo] insolvenčního spisu a byla známa výše plnění, kterého se mělo věřitelům dostat.

13. Odvolací soud podle § 212 o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek a po provedeném jednání dospěl k závěru, že odvolání žalovaných nejsou důvodná.

14. Podle § 98 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“) Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik. Podle odst. 2 Povinnost podle odstavce 1 mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci. Je-li těchto osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka.

15. Podle § 99 odst. 1 insolvenčního zákona Osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti. Podle odst. 2 Škoda nebo jiná újma podle odstavce 1 spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel. Podle odst. 3 Osoba uvedená v odstavci 1 se odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu podle odstavce 2 zproští, jen prokáže-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat.

16. Podle § 435 odst. 1 ZOK ve znění účinném do 31. 12. 2020 Statutárním orgánem společnosti je představenstvo. Podle odst. 2 Představenstvu přísluší obchodní vedení společnosti. Podle odst. 4 Představenstvo zajišťuje řádné vedení účetnictví, předkládá valné hromadě ke schválení řádnou, mimořádnou, konsolidovanou, případně mezitímní účetní závěrku a v souladu se stanovami také návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.

17. Odvolací soud uvádí, že odpovědnost dlužníka a členů statutárního orgánu dlužníka za porušení právní povinnosti podat insolvenční návrh je pojímána v § 99 odst. 1 insolvenčního zákona jako odpovědnost objektivní s liberačními důvody uvedenými v § 99 odst. 3 insolvenčního zákona. O této odpovědnosti dlužníka a člena jeho statutárního orgánu rozhodují obecné soudy na základě žaloby podané věřitelem, řízení o této žalobě není incidenčním sporem (§ 100 odst. 2 insolvenčního zákona). Předpoklady nároku žalobce na náhradu škody dle § 99 insolvenčního zákona jsou:

- a) porušení povinnosti žalovaného podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku,
- b) vznik škody vymezené v § 99 odst. 2 insolvenčního zákona,
- c) příčinná souvislost mezi porušením výše uvedené povinnosti žalovaných a vznikem škody (zavinění se s ohledem na konstrukci objektivní odpovědnosti nevyžaduje, může být pouze posuzováno v rámci žalovanými tvrzených liberačních důvodů, které však v této věci vzneseny nebyly).

18. K odvolací námitce žalovaných, že ve smyslu § 99 odst. 2 insolvenčního zákona lze určit náhradu škody až poté, co věřitel (žalobce) obdrží v insolvenčním řízení plnění na svou přihlášenou pohledávku, odvolací soud odkazuje na usnesení sp. zn. 29 Cdo 3321/2018 z 19. 8. 2020, ve kterém Nejvyšší soud uvedl: Jestliže má být náhrada škody či jiné újmy ve formě peněžitého plnění poskytnuta v rozsahu odpovídajícím rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel, tak dnem, kdy taková škoda vznikla (nejpozději mohla vzniknout), je den, kdy byl podán insolvenční návrh. Od tohoto dne totiž již případný pokles míry uspokojení věřitelovy pohledávky z majetku dlužníka nelze odvozovat od porušení povinnosti podat insolvenční návrh. Případná nejistota věřitele o přesné výši škody (způsobené tím, že insolvenční návrh nebyl podán dříve) je nevýznamná i pro posouzení počátku běhu subjektivní promlčecí doby, když pro podání žaloby o náhradu škody postačuje i jen orientační (přibližná) znalost rozsahu (výše) škody. Porušení povinnosti podat insolvenční návrh může mít (jako každé jiné porušení občanskoprávní povinnosti) též formu úmyslného jednání, zakládající běh desetileté objektivní promlčecí doby nároku na náhradu škody. Zavinění ve formě úmyslu, resp. skutečnosti, z nichž by úmysl (ať již přímý či nepřímý) vyplýval, by však musely být tvrzeny (a prokázány), přičemž břemeno tvrzení (a důkazní) nese poškozený. Je tomu tak proto, že z § 420 odstavec 3 obč. zák. plyne, že se předpokládá zavinění ve formě nedbalosti.

19. Z uvedeného usnesení plyne, že není správná představa žalovaných, že by byla předčasná žaloba o náhradu škody, pokud výši této škody odvíjí žalobce od rozdílu výše zjištěné pohledávky s příslušenstvím a částky, která bude uspokojována v rámci reorganizačního plánu.

20. Žalovaní nezpochybnili, že do září 2018 vykonávali funkce členů představenstva dlužníka, což ostatně plyne z obchodního rejstříku. V době výkonu těchto funkcí byli žalovaní odpovědní za obchodní vedení dlužníka a měli mít vědomost o ekonomickém stavu dlužníka, včetně výše jeho závazků, výše jeho aktiv a predikce schopnosti závazky splácet. Na tom nic nemění obrana žalovaných spočívající v tom, že jim ze strany pozdějšího managementu dlužníka nebylo ve vztahu ke způsobu výkonu jejich funkcí ničeho vytknuto. V tomto směru odvolací soud poukazuje na usnesení o zjištění úpadku ze dne 6. 12. 2018, na č. d. A-18, v jehož odůvodnění se uvádí, že, „Úpadek je důsledkem špatného hospodaření bývalého managementu navrhovatele a

nevýhodných obchodů, které předchozí management, dosazený bývalým většinovým akcionářem navrhovatele, realizoval s tímto akcionářem a osobami s ním propojenými, v důsledku čehož nyní dlužník není schopen hradit své závazky ve lhůtě splatnosti...“

21. Seznam závazků dlužníka v insolvenčním řízení svědčí o tom, že splatné závazky měl dlužník v době, kdy náleželo obchodní vedení žalovaným, kteří měli podat včas na dlužníka insolvenční návrh. Z usnesení o úpadku ze dne 6. 12. 2018, č. j. KSPH 61 INS 18526/2018, plyne, že hospodaření dlužníka bylo od roku 2016 ztrátové, ztráta činila 280 366 000 Kč, přičemž celková výše závazků dlužníka ve vztahu k více věřitelům byla ke dni 31. 10. 2018 ve výši 359 841 763,52 Kč, z toho bylo 111 961 705,19 Kč více než 30 dnů po splatnosti a 83 207 787,75 Kč více než 3 měsíce po splatnosti. Dlužník současně nedisponoval dostatečnými aktivy, aby své splatné závazky mohl uhradit. Žalovaní nepodali včas insolvenční návrh na dlužníka (návrh byl podán až v listopadu 2018 a nikoliv dlužníkem, nýbrž věřiteli), nejednali v souladu s péčí řádného hospodáře a porušili tím svou povinnost ve smyslu § 98 insolvenčního zákona.

22. Žalovaní byli jako statutární orgán dlužníka povinni zajistit řádné vedení účetnictví a svoje funkce vykonávat v souladu s principem péče řádného hospodáře (§ 159 občanského zákoníku, § 435 ZOK). Pokud by tak žalovaní jednali, museli by zjistit stav úpadku dlužníka již v roce 2016. Žalovaní měli povinnost podat bez zbytečného odkladu, tedy neprodleně, při zjištění stavu úpadku dlužníka, insolvenční návrh, přičemž tato povinnost je povinností trvajícím, nikoli povinností jednorázovou (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4180/2016). Tuto povinnost žalovaní nesplnili, když insolvenční návrh byl podán dne 14. 11. 2018 věřiteli. Odvolací soud má za to, že s ohledem na stav účetnictví dlužníka, za které byli žalovaní odpovědní, museli žalovaní znát ekonomický stav dlužníka již před dodávkou zboží ze strany žalobce dne 25. 6. 2018.

23. Výše škody byla prokázána, když na základě reorganizačního plánu (č. d. B -297, B -684 a B -892 insolvenčního rejstříku) z celkové výše přihlášené zjištěné pohledávky 70 912,05 Kč bude nezajištěná pohledávka žalobce uspokojena v rozsahu 20 %.

24. Příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti podat insolvenční návrh a vznikem škody dle § 99 odst. 2 insolvenčního zákona je dána jen tehdy, pokud by nedošlo ke škodě ani v případě, že by dlužník podal insolvenční návrh včas. Pohledávka žalobce vůči dlužníkovi vznikla v červnu 2018 (splatnou se stala v červenci 2018) a je zřejmé, že kdyby dlužník na sebe podal včas (tj. podle zjištění soudu prvního stupně nejpozději v létě r. 2017) insolvenční návrh, žalobce by nevstoupil do obchodního vztahu s dlužníkem a pohledávka za dodané zboží by žalobci nevznikla. Příčinná souvislost mezi porušením povinnosti žalovaných podat včas insolvenční návrh a vznikem škody je proto dána.

25. Nejsou dány liberační důvody stanovené v § 99 odst. 3 insolvenčního zákona. První liberační důvod (opožděné podání insolvenčního návrhu nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení přihlášené pohledávky) nemůže přicházet v úvahu u předmětné pohledávky žalobce, která vznikla v době, kdy již byli žalovaní v prodlení s podáním insolvenčního návrhu. Jak již výše odvolací soud uvedl, pokud by žalovaní podali včas insolvenční návrh, žalobce by nevstoupil do smluvního vztahu s dlužníkem. Druhý liberační důvod (škůdci chtěli podat insolvenční návrh, ale bránila jim v tom překážka vzniklá nezávisle na jejich vůli, kterou nemohli odvrátit) nebyl žalovanými tvrzen a prokazován. Navíc třetí žalovaný uvedl, že žalovaní vykonávali funkci členů představenstva do 13. 9. 2018, a že poté ztratili vliv na fungování dlužníka. Z uvedeného tvrzení plyne, že do 13. 9. 2018 tento vliv měli.

26. Byly splněny předpoklady pro náhradu škody dle § 99 insolvenčního zákona. Soud prvního stupně postupoval po právu, když vyhověl žalobě o náhradu škody 58 857,05 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % ročně od 26. 10. 2020 do zaplacení (žalovaní se ocitli v prodlení se zaplacením dne 26. 10. 2020 poté, kdy dopisy z 25. 9. 2020 byli vyzváni k zaplacení uvedené částky do

25. 10. 2020, žalobci proto vznikl nárok dle § 1970 občanského zákoníku a § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. i na úrok z prodlení) a správně též rozhodl o náhradě nákladů řízení dle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve prospěch úspěšného žalobce. Jeho náklady spočívaly v odměně za právní zastoupení v rozsahu 7 úkonů právní služby po 3 460 Kč a v hotových výdajích v rozsahu 7 paušálních úhrad výdajů po 300 Kč k 7 úkonům právní služby (převzetí zastoupení, 3 výzvy k plnění se skutkovým a právním rozbořem, 2 podání soudu ve věci samé a účast při 1 jednání soudu) a v náhradě 1 730 Kč za promeškaný čas za účast při jednání dne 2. 5. 2022, které bylo odročeno bez projednání věci, podle § 1 odst. 2, § 2 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 4 a § 14 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů (advokátního tarifu) a v náhradě 21% daně z přidané hodnoty dle zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Dále byl nákladem žalobce též zaplacený soudní poplatek 2 355 Kč.

27. Odvolací soud z uvedených důvodů napadený rozsudek podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil (včetně rozhodnutí o náhradě nákladů řízení) s tím, že z bodu I. výroku vypustil slova, „k rukám právního zástupce žalobce“. Povinnost hradit peněžitou částku k rukám advokáta se ukládá jen u povinnosti k náhradě nákladů řízení (viz § 149 odst. 1 o. s. ř.), nikoliv u plnění ve věci samé. Z toho důvodu nebylo možné toto, „platební místo“ ve výroku ve věci samé ponechat.

28. S ohledem na plný úspěch žalobce rozhodl odvolací soud o náhradě nákladů odvolacího řízení v jeho prospěch dle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 a § 137 odst. 1 a 3 o. s. ř. Tyto náklady spočívaly v odměně za právní zastoupení v rozsahu 2 úkonů právní služby po 3 460 Kč (vyjádření k odvolání a účast při jednání odvolacího soudu), v hotových výdajích v rozsahu 2 paušálních úhrad výdajů po 300 Kč k 2 úkonům právní služby podle § 1 odst. 2, § 2 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. d) a g) a § 13 odst. 4 advokátního tarifu a v náhradě 21% daně z přidané hodnoty dle zákona [číslo] Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu, jestliže Nejvyšší soud jako soud dovolací dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Dovolání se podává u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu. Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

Praha 15. listopadu 2023

JUDr. Ladislav Derka
předsedkyně senátu